

| GIÁ BÁN       |            |
|---------------|------------|
| ĐỒNG-PHÁP     | NGOẠI-QUỐC |
| Một năm 1.500 | 8.500      |
| Sáu tháng 750 | 4.250      |
| Ba tháng 375  | 2.125      |

Mua báo phải trả tiền trước.  
Thư và mua báo gửi qua M. TRẦN  
HỮU-THIỆN-Ai đang quảng cáo  
về việc riêng của trường nghị luận.

# TIẾNG-DÂN

Các chi tiết của bài  
HUYỀN-THỰC-KUANG  
Qua - ly  
TRẦN-DINH-PUYEN

LA VOIX DU PEUPLE  
Mỗi tuần xuất bản hai kỳ thứ tư và thứ bảy

BÁO QUÂN  
Đường Đông-Bà, Huế  
Điện thoại số 31  
Hộp thư số 31

Quan-sát và phê  
bình là cái phương-  
pháp để tư-tưởng,  
biện-luận và biện-sự  
cho khỏi lầm

## VIỆC GÌ CHÚNG TA CŨNG CẦN CÓ MỘT CÁI PHƯƠNG-PHÁP CHÍNH-ĐẮNG

(Trí phê - bình)

Phương-pháp là gì? Phàm chúng ta muốn tới một nơi nào, ta phải chọn cách đi làm đường đi cho nhàn và cho tiện; cái đường ta theo để tới nơi mục đích ấy ta phương-pháp. Bất kỳ đều gì, muốn có kết quả mỹ mãn thì phải do một cái phương-pháp nhất định, chứ dù bởi sự ngẫu-nhiên mà có kết quả thành công thì cái thành công ấy cũng không chắc chắn. Tư-tưởng mà không phương-pháp thì tư-tưởng mập-mờ, không thể tìm ra chân lý; biện-luận mà không phương-pháp thì biện-luận hăm-lủ, không thể nói rõ mỗi đường; biện-sự mà không phương-pháp thì biện-sự lộn-vộn, không thể làm được thành công, đều ấy thực hiển-nhiên, ai biết quan-sát thì hằng ngày thường thấy kinh-nghiệm.

Chúng ta xưa nay, vì cái đi-độc của cách giáo-dục xưa, mà thanh không biết cái phương-pháp là thế nào. Nguyên xưa ta cho đạo không là đạo lý duy nhất, độc-tôn, những đều ông không dạy, không kể phải trái thế nào, người đã học đạo không là phải sùng-kính và tuân-hành, chứ tự mình không có thể phát-triển ý-kiến và tài năng của mình ra được; kết quả thành tình-thần bị họ hoặc mà quên tình-phục-tung và ý-lợi, cho nên phạm tư-tưởng, biện-luận và biện-sự tự-mình không thể đặt một cái phương-pháp nhất định mà theo. Nói tóm lại, chúng ta không có phương-pháp là vì huấn-luyện và tập-quan lâu ngày, nó đã làm cho tinh-thần thánh như mây móc, mà mất hẳn cái năng-lực phê-bình.

Ta hãy dần một vài chứng cứ để bày tỏ cái tệ-hại ấy thế nào. Trước hết vì ta không có trí phê-bình, không có phương-pháp chính-đáng nên có cái bệnh mê-tin và dị-đoan. Thấy cha ông mình mê-tin quý-thần mình cũng theo mà thờ thần sự quý, chứ không chịu suy nghĩ cho ra lẽ phải trái nên chẳng thể nào thấy cha ông mình chọn ngày tốt, tránh ngày xấu, mình cũng phải theo theo chứ không biết xét xem cái mặt trời xoay quanh trái đất có quan-hệ gì đến sự hạnh-phúc hay bất-hạnh của mỗi người. Cũng vì không có phê-bình, không có phương-pháp nên ta thường cho những lời nói của cổ-nhân, của tiên-lão, của tiên-triết là chân lý vô thượng, chứ không nghĩ rằng tư-tưởng mỗi đời là an-

chấn cái hiện-trạng đời ấy, đời nay hiện-trạng khác đời xưa, thì vị tất những điều người xưa cho là chân lý đã là chân lý cho người nay được. Vì đời xưa các học thuyết Đông-Tây đều cho vua là chủ nước, chứ đời nay thì lại cho nước là của dân, đời xưa cho nô-lệ là hạng người không nhân-cách, đời nay là bậc vị-thành-nhân, chứ đời nay thì lại cho người là có nhân-cách, mà dân há dân ông nhân-cách cũng như nhau. Thường ta viết văn hay làm-dụng cái cách chứng-dẫn những lời nói của người nọ người kia: « ông không nói thế này », « ông Lão nói thế khác », « ông Tư nói là trắng », « ông Mạnh nói là đen », cũng vì một cái lệ không trí phê-bình mà sinh ra cả. Nghị-luận cách ấy thì không có chút bản-sắc gì, thiệt là nghị-luận không tư-tưởng. Cũng vì cái lệ ấy mà ta thường có tình a-dua: đương thường thì chẳng nói gì, chẳng làm gì, đột nhiên có ai xướng cái gì thì lập-tức họa ngay, ai bảo cái gì thì lập-tức nghe ngay, ai làm gì thì lập-tức theo ngay, chứ không xét xem đều họ xướng có hay không đều họ làm có phải không, nghĩa là chỉ bằng vào cái hư-danh của họ chứ không xét đến sự-thực. Một người kia, chẳng may gặp bước khó khăn, bị cảnh-ngộ hăm vào nơi thất bại, một tiếng nổi lên phê-bình thì trăm nghìn tiếng oán mà phê-bình theo, chẳng ai chịu quan-sát xem sự phê-bình ấy có phải hay không phải. Một người nọ, thuận buồm xuôi gió, gặp thời may làm được một việc nên, một tiếng nổi lên xưng-tụng, nghìn vạn tiếng cũng vào vào mà xưng tụng rồi từ đó nhất cử nhất động của người ấy đều cho là thủ-đoạn hảo-kết anh-hùng nhất ngôn nhất ngữ của người ấy đều cho là thiên-kinh địa-nghĩa, chứ chẳng một ai để trí suy nghĩ xem mình xưng-tụng thế có đáng hay không đáng. Cái lệ « nghe-dạ » ấy lo cho đến nỗi cơ-hồ mình không kể gì mình mà cho rằng xưng-tụng hoặc phê-bình như thế là đại sự-nghiệp của một đời mình vậy.

Đó là kể qua mấy cái kết quả của cái lệ không phương-pháp. Còn cái phương-pháp ta nên có thế nào, xin để một kỳ báo sau sẽ bàn.

## VĂN VĂN

Cảm tác

Quanh rừng ngan ngát giọng hóm hóm,  
Mặt giấy vườn hoang quỉ lại rêu.  
Veo veo cánh lờng chim khướu hót,  
Đánh oang oang tiếng ếch đớp châu.  
Ba châu nhà thổ dờn ca mới,  
Tám kiếp sai nha lệnh lạc nhiều.  
Nước hồi nào dần dần biết chữa,  
Đàn sao không tiếng khéo buồn lo.

X. T. 1.

Cảm đề

Tại văn đàn sơ sực văn hèn,  
Lơ nhong khi tiết lửa vừa nhen.  
Tinh thần như khói trên ngôi bia,  
Tâm sự bằng khoảng dưới ngọn đèn.  
Đi sát nung rên chưa mấy thuở,  
Gian vàng chắt chắt đã tăng phen.  
Đường trần dầu lửa không ai rửa,  
Gắng sức đi mà tiến bước lên.

Đỗ Văn

Tiếng Quốc kêu

Quốc! Quốc! năm cánh giông giã  
chầu!  
Đêm trường, quầng vàng khê bao  
nhu!  
Đầu nhành thỏ thóp thân cỏ quanh,  
Dưới nguyệt cheo veo ruột chín  
chầu.  
Cờ rít van hoai, mồm khê hê!  
Lưỡi tề đồn mồi, máu tuyền theo!  
Ai trong giấc mộng li bì đó?  
Cổ thẩn canh trường tiếng quốc  
kêu?

Diễn-Anh

Trong ngục đưa bạn  
được tha về

Tiền-nhau đây mới thất vô duyên,  
Về trước kia ai đã nhớ quên.  
Hoa chẳng theo vần thì bỏ lẻo,  
Lồng không sự phép rơm thừng  
diên.  
Non sông vì đời phương hoai-kết,  
Sách vở nào đâu chữ Thánh-hiền.  
Buồn riet nghĩ ra không muốn viết,  
Giấy kia còn trắng mực còn đen.

Sức-Tung

## VĂN-ĐỀ HIẾN-PHÁP

Lược-luận về văn-đề  
hiến-pháp  
(Tiếp theo)

III. Phương diện Chính-phủ  
Lịch sử Chính-trị ở nước ta có thể chia làm năm thời kỳ: Từ ngày hòa-ước 5 Juin 1862 trở về trước; Từ ngày hòa-ước 5 Juin 1862 đến ngày hòa-ước 15 mars 1874; Từ ngày hòa-ước 15 mars 1874 đến ngày chỉ dụ 26 Juillet 1897; Từ ngày chỉ-dụ 26 Juillet 1897 đến ngày hiệp-ước 6 Novembre 1925; Từ ngày hiệp-ước 6 Novembre 1925 đến ngày nay.  
Từ ngày 5 Juin 1862 trở về trước là thời kỳ quân-quyền chuyên chế. Tuy nước không phải là « của dân », nhưng từ Camau đến Lao-kay chỉ có một nước và một dân tộc.  
Từ ngày hòa-ước 5 Juin 1862 nhưng Bân-hôn Gia-dinh và Mỹ-tho cho nước Pháp rồi thời quân-quyền chuyên chế vẫn còn, nhưng dân tộc đã bị chia rẽ.  
Kịp đến khi từ hòa-ước 15 mars 1874 nhưng cả Nam-kỳ cho nước Pháp và chia bảo hộ ở Trung-Bắc-kỳ, thời quân-quyền chuyên chế ở

Trung-Bắc-kỳ lại dời sang « quân-quyền bảo-hộ ».

Từ khi có chỉ dụ 26 Juillet 1887 bỏ chữ Kinh-lược, nhưng cả quân-chánh-trị ở Bắc-Kỳ cho bảo-hộ, thời « quân-quyền bảo-hộ » chỉ còn ở Trung-kỳ.

Nhưng từ ngày hiệp-ước 6 Novembre 1925 hạn quân-quyền trong việc cùng tổ ở làng miếu và lập viện Nhân-dân-dại-biêu, cho đến nay, thời chánh-trị ở Trung-Kỳ, tuy bề ngoài có vẻ khác, nhưng bề trong cũng tựa tựa như ở Bắc-kỳ.

Lấy mấy thời kỳ ấy để xét thời ta có thể nói rằng: trước ngày 5 Juin 1862, cả dân tộc Việt-nam ở dưới quyền quân chủ chuyên-chế.

Từ ngày 5 Juin 1862 đến ngày 15 mars 1874, một phần ở dưới quân-quyền chuyên-chế, một phần ở dưới quyền Bảo-hộ; từ ngày 15 mars 1874 đến ngày 6 novembre 1925, một phần ở dưới quân-quyền bảo-hộ, một phần ở dưới quyền Bảo-hộ; từ ngày 6 novembre 1925 đến nay, cả dân tộc Việt-Nam ở dưới quyền Bảo-hộ.

Câu luật « phả thông » ấy thiệt là quan trọng. Vì sao? Vì dân Trung-kỳ ngày nay muốn có Hiến-pháp phải thương lượng với quyền chánh-trị; mà muốn thương lượng thì phải rõ ở đầu là quyền chánh-trị trong xứ mới thương lượng được.

Quan Toàn-quyền trả lời hai diễn-van của ông Nghị-trưởng viện Nhân-dân-dại-biêu Trung-kỳ ngày 27 Jul. năm 1927 có nói rằng: « việc lập Hiến-pháp ở Trung-kỳ viện Nhân-dân-dại-biêu phải thương lượng với Nam-triều, vì Chánh-phủ Bảo-hộ bị mấy từ hòa-ước đã ký khi trước với Nam-triều họ buộc không thể quyết định được ». Tôi trộm tưởng quan Toàn-quyền trả lời như thế chưa được đúng lý.

Theo trên kia đã nói, thì nếu ta muốn giải quyết vấn đề Hiến pháp trước ngày 6 Novembre 1925, thời ta phải thương lượng với « quân-quyền bảo-hộ » thiệt. Nhưng từ ngày có từ hiệp-ước 6 Novembre 1925 đến nay, quân-quyền chỉ còn có phần sự cùng tổ trong các làng miếu; từ hiệp-ước ấy, tuy không nói rõ, nhưng cũng đã xóa bỏ hết mấy từ hòa-ước lúc trước. Thế thời ngày nay làm sao quân-quyền giải quyết được một vấn đề chính-trị quan trọng như việc lập Hiến-pháp? Bởi cơ lý cho nên ta có thể nói rằng: ngày nay ở Trung-kỳ muốn lập Hiến-pháp phải phải thương lượng với Chánh-phủ Bảo-hộ.

Tôi nói như thế không phải là có ý phân-đoí Nam-triều đâu. Nếu dân Trung-kỳ có thể giải-quyết vấn đề Hiến-pháp với Nam-triều thời cũng vui lòng mà giải-quyết. Nhưng Nam-triều không đủ quyền mà giải-quyết được. Tôi dám chắc nếu dân có nói đến Nam-triều, thời Nam-triều cũng phải trả lời như cách tôi nói vậy.

(Còn nữa)  
Tiêu-Tiến

## GIỚI THIỆU SÁCH MỚI

Tác-giả quyền Việt-nam đã-thăng là ông Lâm-Mân trưởng Đông-Kinh-Huê và tác-giả quyền Thuộc-gia-dung và phép cứu cấp là ông Hoàng-Võng-Lương và Phó-Failo vừa tặng bản-báo mỗi người mỗi quyển, xin có lời cảm ơn tác-giả và giới-thiệu cũng đồng báo. Sách « Việt-nam-giã-thăng » giá 0 \$ 10, sách Thuộc-gia-dung và phép cứu cấp giá 0 \$ 35.  
Bản-báo

## TẬP-LOẠI

V. - Quyền ngôn-luận ở nước  
Ta ngày-nay.

A) Nói về chữ Pháp. - Ở Nam-Kỳ, về quyền ngôn-luận bằng chữ Pháp, hiện nay vẫn tuân theo đạo-luật 29 Juillet 1881, nghĩa là: nhân-in và hàng sách được tự do, xuất-bản sách hay báo không phải xin phép v. v. Ở Trung-Bắc-Kỳ, chiếu theo đạo sắc-lệnh 4 Octobre 1927 vừa rồi, thời có thua Nam-Kỳ đôi ba việc. Tựa là vì khoản 13 và khoản 14 nói về tội-phạm. Ngoài những tội phạm đã kể trong đạo-luật 29 Juillet 1881 không kể, báo-chi viết bằng chữ Pháp ở Trung-Bắc-Kỳ còn phải phòng bị những tội nói nữa: « nếu xâm-phạm, ngao-mạn Chánh-phủ Pháp ở Đông-Dương, cũng các Chánh-phủ bản-xứ ở dưới quyền bảo-hộ của nước Pháp, thời bị phạt tù và phạt tiền. Sự công-kích quan Toàn-quyền, nếu có xâm-phạm đến thể-diện Chánh-phủ Pháp, và sự công-kích các vị vua-chúa ở dưới quyền bảo-hộ, các vị Vua, các vị mẹ Vua, các con-cái Vua, v. v. đều bị phạt tù và phạt tiền. Nếu kỹ-thuật về các việc tranh-biện ở các nghị-hội Pháp, ở các hội-dồng công-cử Đông-Dương v. v., mà không đúng sự-thực, cũng bị phạt tiền và phạt tù. Lãng-nhệ hay huỷ-báng các cơ-quan hành-chính bản-xứ hay các quan-lai thuộc về các cơ-quan ấy, cũng bị phạt tiền và phạt tù ».

Nhưng ở Trung-Bắc-kỳ có một sự đặc biệt là việc quân-lý. Theo đạo sắc-lệnh 4 Octobre 1927, người An-nam làm quân-lý báo Tây được. Theo đạo-luật 29 Juillet 1881 thì hành-trong Nam-kỳ, chỉ người Pháp người ngoại quốc vào Pháp-lịch làm được quân-lý thời.

B) Nói về chữ Quốc-ngữ. - Chữ Quốc-ngữ là chữ mẫu-quốc của ta, nhưng luật nước Pháp cho là chữ ngoại-quốc mà ta ngày nay lại ở dưới quyền nước Pháp. Bởi thế, trong ba kỳ, Nam-kỳ chiếu theo khoản thứ 2 đạo sắc-lệnh 30 Decembre 1881, Trung-Bắc-kỳ chiếu theo khoản thứ 5 đạo sắc-lệnh 4 Octobre 1927, quyền tự do bằng chữ Quốc-ngữ không có.

Nói về chữ Quốc-ngữ, phải phân-biệt sách và báo-chi. Sách được tự do xuất-bản. Còn báo-chi thời phải có phép quan Toàn-quyền mới xuất bản được. Nhưng sách tuy được xuất bản tự do mà không được phát-bành tự do. Như thế vì Chánh-phủ Đông-Dương cho chữ Quốc-ngữ là chữ ngoại quốc, mượn khoản nói về « sách xuất bản ở ngoài cõi Đông-Dương » trong hai đạo sắc-lệnh đã nói trên kia, để để phòng-ngăn cấm.

Báo-chi bằng chữ Quốc-ngữ muốn xuất bản đã phải xin phép Chánh-phủ bảo-hộ, mà khi ấn-hành rồi cũng phải bị Chánh-phủ bảo-hộ kiểm-duyệt. Như thế, những tội-phạm thuộc về chính-trị không khi nào phải mắc đến. Chỉ còn có tội phạm đối với tư-nhân thời báo Quốc-ngữ cũng như báo-Tây.

VI. - Kết luận.  
Phạm nói một vấn đề gì rồi cũng nên kết-luận. Vậy tôi xin « kết-luận » vấn đề ngôn-luận.  
Tôi nói trước: câu kết-luận của tôi ở đây không có ý nói về công-việc của Chánh-phủ; công-việc của Chánh-phủ ngày nay đều gì cũng cần « kết-luận », riêng gì một vấn đề ngôn-luận! Câu kết-luận của tôi

có ý bao-quát cả Thế-giới, học khắp không-gian và suốt hết thời-gian.

Trước tiên, tôi xin luận chữ « luật ». Từ đời thượng-cổ cho đến ngày nay, tình trạng trong xã-hội rút-cực lại chỉ có hai chữ « chuyên-chế » và « dân-chủ ». Khi thời một người chuyên-chế như ông Vua, khi thời một số ít người chuyên-chế như phái tư-bản, khi thời số đông người chuyên-chế như phái lao-động. Chuyên-chế gì? Chuyên-chế quyền chánh-trị, vì chánh-trị là căn do của sự thích-say trong xã-hội. Trong chánh-trị con chuyên-chế thời luật ngôn-luận của quốc gia, thời luật ngôn-luận của xã-hội sẽ thiệt « cộng-hóa » rồi, thời ba chữ « luật ngôn-luận » sẽ biến mất.

Hai chữ « tự do » thời thế nào? « Ngôn-luận tự-do » khó được, thiệt khó được! Thiệt gian-lay chế bari những người dân bả làm đi. Tự-gian không ngờ rằng dân bả làm đi ahọc thế, chờ dân ông lại làm đi tình-thần! Vì có gì phải làm đi tình-thần? Vì « Đồng-tiền ». Bởi thế, ngày nay đồng-tiền đã vắng mặt trên quả-dất rồi, thời bốn chữ « tự-do ngôn-luận » mới xuất hiện được.

T. D. N.

## VIỆC TRONG NƯỚC

TRUNG-KỲ  
HUẾ

Về phòng bảo sản  
tại nhà thương Huế

Bản báo mới tiếp được thư của ông y sĩ Frontgous, chuyên trách về các phòng bảo sản người Nam và người Tây ở nhà thương Huế, cải chính bài lại của « Tin đồn về phòng bảo sản » của bản báo đăng trong số 44, ngày 7 Janvier. Thư của ông bằng chữ Pháp, không tiện đăng cả, vậy xin trích dịch một vài đoạn như sau này:

« Những thuốc thang sắc không khi nào chênh mắng. Đêm ngày, bất kỳ giờ nào, cũng có người y sĩ chuyên trách (đã ba năm nay ở đó) săn sóc: những lúc người đẻ khó khăn lắm thì chính tay ông phải làm những lúc thường thì ông cũng chăm nom; trong 24 giờ ít ra ông cũng đi khám 4 lần để xem các người mới vào, các người phần việc, các người đau, bị có, nhiên còn công đầu mà đi thăm các người bình thường không bệnh. Khi có người đẻ thường thì có những nữ viên hồ sản thiệt giỏi cùng với các viên khám đầu và tập sự khám hồ chăm nom rất cẩn thận ».

Đoạn đưa ông nói rằng trong bài ấy nói rằng nhiều người phải đi để ở các nhà bảo sản riêng, để « ấy họ giải mà làm thế chứ ai ép, mà phần nhiều những người đi để ngoài là nguy hiểm lắm, vì ở Huế, ngoài nhà bảo sản của bà Nguyễn Thị Ngộ thì không có nhà nào có giá trị nữa. Sau hết ông nói rằng cái tin đồn ấy, chẳng qua là của người vì một lẽ riêng gì không bằng lòng mà bày ra, chứ thực thì không có như vậy.

T. D.

Diễn thuyết tại nhà Di-luân  
(Quốc tử giám)

8 giờ tối hôm 30 Decembre, ông Phan-văn-Hy y-phó nhà thương Huế có diễn-thuyết tại nhà Di-luân về vấn đề bệnh ho lao. Người dự thỉnh cũng khá đông.  
Đại lược nói rằng: Bệnh ấy có ba thời kỳ: đầu hết con sâu ho làm cho trong phổi thành từng cục cứng rồi





# COMPATRIOTES VISITEZ LA PHARMACIE PHAM-DOAN-DIEM A TOURANE

**Đặt cho mướn, lập hàng buôn;**  
 Ba mẫu vương, theo sông cầu;  
 Cắt nhà máy, lập trại cửa;  
 Đánh giầy dĩa, cùng lò gạch;  
 Lập hàng dệt, nổi vạc dầu;  
 Năm năm dầu, không ăn thuế;  
 Máy năm kẻ, sẽ tính tiền;  
 Đút sơn diêm, lại Rạch cắt;  
 Chợ lớn hạt, thuốc Châu thành;  
 Chở hơi rãnh, tủa Tân-dào;  
 Càng nhà báo, chỗ thông  
 (thương);  
**BUI-HUU-LUONG**  
 mà điện nghị.

**BUI-HUU-LUONG**  
 134 Rue Jean-Baptiste  
 SAIGON

**CÙNG KHÔNG LẠ CHI**

Xưa nay các ngài dầu dầu cũng biết hiệu chúng tôi chỉ bán hàng to lớn, vật vọc, dầu nhớt, hàng Tây, hàng Tàu, hàng Việt-Nam, hàng tạp hóa, mà nay lại thêm bán dầu (thì lấy làm lạ, nhưng cũng không lạ chi).  
 Nguyên chúng tôi nay có làm đại lý hàng dầu "A T&A" của Công Ty " (Co Franco-Asiatique des Petroles) là hàng dầu rất có tiếng cả hoàn cầu.  
 Bán dầu các thứ dầu hỏa như là:  
 Dầu hỏa hiệu "Con So" dùng rất sang trọng.  
 "Ca Gay" sáng rất khỏe mắt.  
 "Cai Mao" thấp bát sức được.  
 "Hoa thị" bán thậm chí rẻ.  
 Lại còn có Dầu Essence Shell tốt nhất bậc dùng thấp đèn manchoa, chạy xe điện, dầu huile M. C. C. và các thứ mỡ để chạy các máy, máy in, máy cưa, máy điện v.v.v.; dầu trừ mối, dầu trừ rết, dầu để bôi trơn, đèn đèn hiệu Tăng-Mao (Douglas "Couronne") là đèn cũ, bạch lập (paraffine) dùng để đèn đèn đêm; đèn Manchoa hiệu Tito Landi. — Lại biệt sản các thứ đèn dầu rất đẹp manchoa rất tài tình đẹp.  
 Giá cả thực thà, tiếp rước tử tế, bán sỉ bán lẻ đủ cách, ai là khách biết thương người đồng bào Việt Nam ta mới lược dầu lên đường thương mại, xin chiếu cố đến hiệu chúng tôi là hiệu:  
**AN-NHON** Rue Paul Bert Huế (Bán hàng tạp)  
 Quai Đông Ba Huế Bán dầu đèn)  
 Téléphone N° 59  
 Gửi thư, mandat, colis đến AN-NHON Rue Paul Bert thì đi tên M. Nguyễn-nhon-Cung  
 Gửi thư, mandat, colis đến AN-NHON Quai Đông Ba thì đi tên M. Bửu-Bác  
 Cần Cáo, Nguyễn-nhon-Từ

**CUỘC THI QUẢNG CÁO**  
 của hiệu HƯƠNG-KY

Các kiểu vẽ dự cuộc thi mới được 23 kiểu, còn các bài thơ mới nhận được có 20 bài cho nên chưa đủ giải thưởng, vậy xin gia một hạng hai tháng nữa để các nhà văn-sĩ và các tay mỹ-thuật có đủ thời giờ mà giúp quảng cáo cho việc công nghệ nước nhà.

**HƯƠNG-KY Photo Hanoi**  
 Cần bạn

**PHARMACIE NORMALE**  
**L. SARREAU**  
 119-121, Rue Catinat - SAIGON

Produits chimiques, Droguerie, Lunetterie  
 Photographie - Fourneaux pour Plantations  
 Spécialité: médicaments pour l'Indochine  
 Service spécial d'expéditions dans l'intérieur

**MÔNG LƯƠNG ĐƯỜNG**  
 Pharmacie et médecin  
 N° 80 Rue Daingui-Soc Trang.

Bồn đường bán đủ các món thuốc, sống, chín, và cao, đơn, hườn, tân của các nhà trứ danh trong cõi Đông-dương này. Trong tiệm lại sẵn có thầy danh y coi mạch hỏi thuốc, rất tiện cho các ngài trong lúc cần dùng.

Bồn đường có chế hườn thuốc thiên-thời, trị bệnh thổ tả, cho khắp mọi nơi dùng dầu lành do, thuốc kỵ chỉ cho không, không bán chác gì, nếu ai có bệnh cần kíp, bất luận quạn lý, xa gần, hỏi đến thì bồn đường xin sẵn lòng gửi biểu ngay.

**Kính - cáo quốc - dân**

Một tấn thăm kịch mới sảy ra.

Thưa các ngài, cái thăm kịch mới sảy ra là cái gì? Các ngài chú ý đến mấy thứ thuốc của hiệu T&A, hiệu chính ở Dáp cầu 45 rue Principale, và chi điểm ở Hanoi, 74 rue Tientin, như sau này. Thuốc trị trẻ con số 1 và trẻ con ho nặng đến đau cũng khỏi, 0,35. Thuốc trị bệnh trẻ con số 2, giá 2,500, nhất là các ông bà già và các bà mẹ khi ở cũ cũng khỏi là. Thuốc đau bụng kinh niên số 13 uống vào khỏi ngay lập tức, 0,50. Thuốc trị 5 đở trị bệnh tiết lệ nội đi ra máu hay mủ, ra nước đến đau cũng khỏi, giá 0,40. Thuốc ho người nhớn số 4 giá 0,50. Thuốc ghê số 7 chữa rất đau đi, 0,10. Con hai thứ thuốc nữa khắp họ kỳ Trung Nam các đều biết tiếng là thuốc trị số 3, giá 1,500, thuốc tim là số 6 giá 2,500, hai thứ thuốc này ra bệnh nặng hay lâu năm đến đau cũng khỏi rất nọc mà không hại sinh dục.

Các hiệu đại lý: — Tại Trung kỳ (Annam) và tỉnh Vinh nhà M. Lê đình-Mai) ngõ Yên-miếu sau đền Hội-quán, Tourane hiệu Thái-khánh Nguyễn-tại-Huế phố Bô Hưu-Vi — Nha-trang Mộng-trương thư quán Vương-gia-Hật Tại Nam-kỳ (Cochin-chine) hiệu Bình-thành-Song — Tại Bắc-kỳ (Tonkin) Hải-phong Hương-hạt thư điểm, 92 Boulevard Bonnal — Nam-Dinh Lân-sinh đường 190 phố khách — Hải-dương hiệu Xuân-khê 65 phố Đông-môn — Hà-nam hiệu Tiên-châm phố Chầu-cầu — Tuyên-quang hiệu thơ may Lương-việt-T&A phố Xuân-Hòa — Hanoi Kim-dock-giang 83 phố Hàng-Bô — Phú-tho hiệu Phúc-Long Hưng phố D&nh.

Nhà thuốc Nguyễn-vân-Tri  
 có bán sỉ và bán lẻ đủ thứ thuốc Tây, y như máy tại được - phong Langsa ở Saigon này  
 có bán thuốc trị về bệnh TIẾM-LA đã nổi dậy, thuốc này uống khỏi chích ít lần là, lại kín đáo.  
 Nhà thuốc Nguyễn-vân-Tri  
 có bán thuốc trị về bệnh GIẬT - CỐC, CHUM-TAU, nặng như thể nào, uống vào cũng hết.  
 Nhà thuốc Nguyễn-vân-Tri  
 là ngôi hàng Đông-hàn ta nên chiếu cố, vì là của người Annam mình lập ra, và buôn bán không thua gì các Nhà thuốc Tây lớn khác, ở trong xứ ta

Xin con, Hồng cháu Lạc, nhớ đến Giồng Lạc-Hồng

**NGUYEN-VAN-TRI**  
 BẢO-CHẾ-SU  
**MYTHO**  
 (Cochinchine) Adresse telegraphique PHARMATHU

Téléphone N° 12

**TO NHẬT Ở ĐÔNG-PHÁP**

CỦA NGƯỜI ANNAM

Bản sở chuyên chế các thức peintures ordinaires, laquées, vernis, essence de térébenthine, cire à paquet, chromo - encaustique, couleurs pour peintures et à la chaux etc. . .

marque "RÉSISTANCO"  
 Hàng thực tốt giá thực hạ.

Envoi de catalogues et échantillons sur demande.

**NGUYEN-SON-HA, Fabricant**  
 Bureau: 46 B<sup>e</sup> - Amiral Courbet HAIPHONG  
 Usine: Route de Lach-Tray  
 Adresse tél. Sonba - Haiphong - téléphone 208

**Người Nam xin hãy giúp người nước Nam.**

Hiệu chúng tôi có bán đủ đồ tạp hóa và hàng, tơ, lụa, như là đồ ăn mặc theo kim-lô-ri như: Faux-cas Rejates, Chemises, Pyjamas, Giày, v.v. nồn văn vắn, đủ hạng.

Làm Đại lý nhiều hãng lớn ở Saigon và ở Hanoi bán xe máy và đồ phụ tùng nhiều kiểu đẹp và chất giá phải chăng.

Làm Đại lý cho hãng Etablissements Indophono ở Hanoi (Agence pour le Sud Annam) bán máy hát và đĩa hát cải lương hiệu Victor và Odéon (con chó nghe tiếng hát trong máy mà biết tiếng của chủ nó là một thứ đĩa rất hay có tiếng và đồng báo ta ưa dùng bấy lâu nay. Lại có trừ đàn sáo gỗ cất nhà, Tập-Mộc và Danh-Mộc) ở xa, ai có cần dùng đều gì xin cứ viết thư thương nghị, chúng tôi sẵn lòng hồi âm lập tức.

Nay kính  
 Bazar "LA CONFIANCE" dit TINHÀNH  
 (Annam) Nhatrang  
 ĐĂNG-LONG-CHAU, Directeur

**MAGASIN DE SOIERIES**  
**TÂN LỢI**  
 138-140, B<sup>e</sup> Tổng-đốc-Phương (CHOLON)

Bồn hiệu bán sỉ và bán lẻ đủ các thứ hàng Tàu, hàng Thượng-hải như là: lãnh, xuyên, tricu, cầm-nhung, cầm-châu v. v. . . Hàng thiết thổ, thổ, bèn, hàng nhuộm đen mặc đến rách không hề sợ phai trở. Bán lẻ đủ các thứ hàng Bombay, hàng Nhật-bản v. v. . . Khăn dùi đầu rút và thêu nhiều kiểu, nhiều màu thiết đẹp.

Trừ bán sỉ và lẻ đủ thứ màu nhuộm của Tây hiệu "Teinture Idéale" danh tiếng thuở nay ở Nam-kỳ.

Bánh hộp biscuits "Kim-Thời" của bồn hiệu chế tạo, chẳng khác nào biscuits mélanges choisis của Tây, được nhiều người khen ngợi. Bán lẻ mỗi hộp 0,75 tại bồn hiệu mua ai có huê-hồng).

Bồn hiệu buôn bán đủ mấy chục năm cùng các tỉnh Trung-kỳ và Bắc-kỳ.

Ở xa xin viết thư thương-nghị

**TÂN-LỢI**  
 138-140, B<sup>e</sup> Tổng-đốc-Phương Cholon

**TÂN-LỢI**  
 TAILLEUR  
 120, Rue d'Espagne SAIGON

Máy đồ tây phục, theo kiểu kim thời, đã khéo tại mau, lãnh nỉ đủ thứ.

**論語格言 LUẬN NGŨ CÁCH NGÔN**

Quốc dân ta nên đọc: Tập Luận-ngữ cách ngôn,  
 Không giáo dân suy yếu, Mau mau mà bảo tồn,  
 Quốc dân ta nên đọc: Tập Luận-ngữ cách ngôn,  
 Đạo đức gần trời đất, Mau mau gọi lấy hồn,  
 Tổng đại lý tại: ĐẮC LẬP AN QUÂN - HUẾ.  
 Giá ..... 0 \$ 80

**BAN BUÔN ĐI KHẮP CỎI ĐÔNG-PHÁP**

Thuốc đóng hạng 6 lượng  
 Thuốc dành hạng 3 lượng  
 Mua buôn tỉnh giá  
 riêng

Thuốc lã "Hoành Phát"

BÁN TẠI HIỆU:  
**LY SENG BAO**  
 42 Phố hàng bồ HANOI  
 Giấy nói số 230 Hòm thơ số 41

**THAY ĐỔI MỚI RỜI**

Nhà hàng của tôi trước ở Ninh-hòa nay đã đem về Nha-trang đường N° 1 trước một nhà hàng máy nước đá của hiệu Stad.

Nhà hàng chúng tôi, buôn bán tạp hóa, đủ các thứ ăn mặc: hàng tàu, tây, nam, bắc. Có bán vật hàng làm nhà cửa như: Vôi gạch, vắn vắn, có xe bò cho mướn chở hàng hóa, và lãnh hành các công trình. Lại có Garage để sửa xe hơi. Dù thợ sửa các thứ máy, có thợ rèn, rèn đồ nông nghệ bán nữa. Có bán khoan, bán tiện vắn vắn.

Xin các ngài chiếu cố cho người đồng ban được một phần quyền lợi bên hiệu xin cảm ơn đời đời.

**ĐỖ-TRÁP, hiệu nhà là ĐỖ-VINH-LONG** dit **VIÊN-XIN**  
 Commerçant **NHA-TRANG**  
 Thơ và giấy thép xin đi: M<sup>r</sup> **VIÊN-XIN**  
 Entrepreneur à **NHA-TRANG**

**NGUYEN-VAN-THONG**  
 dit **TAN-THANH**  
 Falfou - Annam

Entreprise des travaux en Annam  
 TRANSPORT L'AUTOMOBILE

**LIBRAIRIE CORDONNERIE EPICERIE CHAPELIERIE**

Bảo lãnh cửa nhà và kiến lương đạo lộ.  
 Buôn bán tạp hóa và cho thuê xe điện.

**LIÊN-THÀNH**

**ĐÔNG-PHÁP-SÂN-VẬT**  
 Cổ-phần hữu hạn Công-ty.  
 Tư-bản 133.500 \$ 00

Tổng Cuộc tại Saigon  
 Phan Cuộc: Phan-thiết  
 Phan Cuộc: Mũi-né

Phòng phân phối hóa nhiên: Khánh-hội (Sài-gòn)  
 Khánh-hội (Sài-gòn)  
 Đức-Thắng (Phan-thiết)  
 Hưng-long (Phan-thiết)  
 An-bái (Phá-hai)  
 Hải-Tân (Phan-ri)  
 Khánh-thiện (Mũi-né)  
 Thành-đức (Phan-thiết)

Xưởng chế tạo: Công ty thành lập đã gần 20 năm, chuyên nghề chế tạo và bán nước máy, nước máy ngon lành, hợp vệ sinh, đúng luật nhà nước, đồng nhân chiến cổ, xin nhận rõ nhãn hiệu tam sắc Liên-Thành.

Phòng nghỉ thi rượt rất mát mẻ, rất thích cho khách du lịch.

**PHARMACIE PHAN-VAN-GIAO**  
**HIỆU BẢO-CHẾ**  
**THANH-HOA ANNAM**

Là Hiệu Bảo-chế thuốc tây của ông Phan-vân-Giáo, nguyên bảo chế ngạch y-lẽ, độc-lực tở chức lên.

Có đủ các thứ thuốc rất tốt và thật tươi của các nhà đại dược-phòng trừ danh bên Pháp chế ra chuyên tàu nào cũng có thuốc mới gửi đến.

Bán giá rất phải chăng vì những phụ phí vô ích, đều giảm bỏ cả, mà chủ nhân bao giờ cũng sẵn lòng mách bảo các bệnh nhân trong lúc cần cấp mà chưa mới kịp hay mới không được quan thầy thuốc.

Đồng bào ta nên chiếu cố, trước là được thuốc tốt, sau vừa được vui lòng giúp một người Việt-Nam.